

สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงาน
วิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคามเขต

**Current Situation Problem and Guidelines for Problem Solving
of Academic Work Management in School, Under the Office of
Mahasarakham Primary Educational Service Area 2**

สุคนธาดิษฐสุนนท์¹, จิตศักดิ์เวชกามา², ชัยยุทธศิริสุทธิ³
Sukonta Distasunon¹, Thitisak Wechakama², Chaiyuth Sirisuthi³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 22) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M. Ed. Candidate in Education Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University.

² Finance and Accounting Officer Senior Professional Level, Faculty of Veterinary
Mahasarakham University

³ Lecture Department of Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University.

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการจำนวน288คนได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3ระยะ ดังนี้ระยะที่ 1ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2ระยะที่ 2ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2ระยะที่ 3ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$)ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{X} = 3.28$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 2.33$)

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$)ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.31$)ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านแนะแนวการศึกษา ($\bar{X} = 2.45$)

3. แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ประธานกลุ่มพัฒนาความเป็นเลิศทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยยึดแนวทางตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2มีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ กำหนดเป้าหมาย นโยบาย และแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน มีการศึกษาบริบทของท้องถิ่นให้ตรงกับสภาพที่แท้จริง มีการประชุมร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนาในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และสนับสนุนให้ครูมีโอกาสได้นำเสนอผลงานการวิจัยระดับชาติ เผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน สร้างขวัญและกำลังใจให้ครูในการทำการวิจัย ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการผลิต พัฒนาการใช้สื่อ มีการประดิษฐ์สื่อนวัตกรรม

โดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอรับบริจาคสื่อเทคโนโลยี ผู้บริหารควรมีการเยี่ยมชมการสอนตามสภาพจริง มีโครงการนิเทศภายในประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขอรับการนิเทศ การแนะแนวการศึกษา ควรมีการเชิญรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในการเรียน การประกอบอาชีพมาให้คำแนะนำรุ่นน้อง ส่งเสริมให้นักเรียนมีการใช้สื่อเพื่อการตัดสินใจด้วยตนเอง

4. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมความเป็นไปได้ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$)

คำสำคัญ: แนวทางการแก้ปัญหา, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The objectives of research titled “Current Situation, Problem, and Guidelines for Problem Solving of Academic Work Management in School, under jurisdiction of The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 2,” were:1) to study the situation of academic work management in school, under jurisdiction of The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 2, 2) to study the problem of academic work management in school, under jurisdiction of The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 2, and 3) to study the guidelines for problem solving of academic work management in school, under jurisdiction of The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 2. The samples were 288 school administrators and teachers as the heads of academic work. They were selected by Stratified Random Sampling. The research instrument using for data collection consisted of the Questionnaire, and the Interview Form. Data were analyzed by using computer program. The statistic using for data analysis included the Mean, and Standard Deviation. There were 3 Phases of research implementation. Phase 1, the current situation of academic work management in school, under jurisdiction of The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 2, was studied. Phase 2,

the problem of academic work management in school, under jurisdiction of The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 2, was studied. Phase 3, the guidelines for problem solving of problem solving in academic work management in school, under jurisdiction of The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 2, was studied.

The research findings were as follows:

1. The situation of development in academic work management in school, under jurisdiction of The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 2, in overall, was in "Moderate" level ($\bar{X} = 2.74$). On average, the highest in terms of cooperation in development to schools and other organizations ($\bar{X} = 3.28$). Meanwhile, on average, the lowest rate in the development and use internet and technology for education ($\bar{X} = 2.33$).

2. The problem of academic work management in school, under jurisdiction of The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 2, in overall, was in "Moderate" level ($\bar{X} = 2.87$). On average, the highest research to improve the quality of education in schools. ($\bar{X} = 3.31$). Meanwhile, on average, the lowest, the study ($\bar{X} = 2.45$).

3. The guidelines for problem solving of academic work management in school, under jurisdiction of The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 2, the president of group for development in Educational Excellence, the school administrators and teachers as the heads of academic work, recommended the guidelines for problem solving of academic work management based on guidelines for policy of The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 2 by: 1) analyzing the curriculum as well as relationship of Educational Standard and Indicator, 2) determining the goal, policy, and guidelines for practice clearly, 3) studying the local curriculum to be relevant to the authentic situation, 4) holding the conference for teachers and parents in order to comprehend the school goal from the project activity being participated by community and parents, 5) inviting the outsiders to be scholars and committee, 6) appointing the work implementation committee, 7) establishing the

project to be congruent with the goal, 8) developing one's awareness of establishment for Lesson Plan, 9) providing the media, equipment, and facilities for instructional management should be performed by the administrators, 10) promoting the teachers to submit their measurement and valuation plan in each subject, 11) encouraging the teachers to attend the training and seminar for conducting classroom research, 12) enhancing the teachers to present their performance in international research conference as well as disseminate their classroom research, 13) promoting the teachers to obtain knowledge and comprehension in producing as well as developing the media use and inventing the media and innovation by using local material, 14) cooperating with the other work units in order to ask for media and technology donation, 15) visiting the authentic instruction should be done by administrators, 16) providing the internal supervision by collaboration with The Office of Educational Service Area in order to ask for supervision and Educational Guidance, 17) inviting the senior cohort who were successful in learning and occupation, for advising the current students, and 18) promoting the students to use the media for making decision by themselves.

4. The appropriated assessment, feasibility, accuracy and the benefit were received from the guidelines for problem solving of academic work management in school, under jurisdiction of The Office of Maharakham Primary Educational Service Area 2 that appropriation, feasibility, accuracy and the benefit were high level in all ($\bar{X} = 3.92$).

Keywords : Problem Solving, Academic Work Management.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามบทบัญญัติหมวด

5 มาตรา 39 และหมวด 8 มาตรา 60 และ 61 กำหนดให้มีการบริหารและการจัดการศึกษาโดยยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐาน และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพให้ทั่วถึงจึงได้บัญญัติให้มีการ

กระจายอำนาจการศึกษาในการบริหาร
วิชาการ การบริหารงบประมาณ การ
บริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป
ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เขตพื้นที่ และสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษาโดยตรงสามารถจัดองค์กรและ
ดำเนินการได้อย่างอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว
ทำให้สถานศึกษาจัดหารายได้ผลประโยชน์
และระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนา
การศึกษาของสถานศึกษาได้มากขึ้น
(กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
กระจายอำนาจการบริหารและการจัด
การศึกษา พุทธศักราช 2550.2550 : 29-30)

สถานศึกษาหรือโรงเรียนจึงเป็น
หน่วยงานระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุดซึ่ง
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้
กำหนดภารกิจของสถานศึกษาไว้ในทุก
หมวดเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัด
การศึกษาที่เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมาก
ที่สุด (รุ่งแก้วแดง. 2546 : 5) จะเห็นได้ว่า
สถานศึกษาเป็นองค์การให้บริการที่ผูกพัน
กับเรื่องการสอนและการเรียนรู้เป็นหลัก
เป้าหมายสุดท้าย (Ultimate Goal) ของ
สถานศึกษาก็คือการเรียนรู้ของนักเรียน
(Student Learning)(วิโรจน์สารรัตนะ .
2548 : 6) ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติได้กำหนดให้สถานศึกษาและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการใน
การจัดกระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย 1)

จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับ
ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดย
คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2)
การฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ
การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์
ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3)
การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก
ประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิด
เป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่าง
ต่อเนื่อง 4) การจัดการเรียนการสอนโดย
ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้
สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม
ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุน
ให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ
สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก
เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย
เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้
ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน
จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่ง
วิทยาการประเภทต่างๆและ 6) จัดการ
เรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่มีการ
ประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา
ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อ
ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
(สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ . 2548
: 2) สถานศึกษาจึงเป็นองค์การแห่งการ

เรียนรู้มากกว่าองค์การใดๆ (Hoy and Miskel. 2001 : 4-10)

งานวิชาการจัดว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะจุดประสงค์อันดับแรกในการก่อตั้งโรงเรียนขึ้นมาก็เพื่อจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเด็กนั่นเอง (นางเยาว์ ธาธาศรีสุทธิ 2530 : 8) การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่าง การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุดกับผู้เรียน นอกจากนี้งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้การจัดโปรแกรมการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับ (ปรียาพรวงศ์อนุตรโรจน์.2535 : 16)

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานของผู้บริหาร สมารถที่จะบ่งบอกถึงควมมีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาโรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียน ที่เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำกับติดตาม ควบคุมดูแลโรงเรียนในสังกัด โดยบริหารจัดการครอบคลุมในท้องที่ 5 อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอนาฮี ปทุม อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย อำเภอนาเชือก อำเภอนาดูนและอำเภอยางสีสุราช (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2556)

จากการติดตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2555 พบว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3,840 คน มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางเรียนอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง (ผลคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3จำนวน 1,184 คน มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางเรียนอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง (ผลคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพล

ศึกษา ศิลปะ และการทำงานอาชีพเทคโนโลยี
(รายงานผลการทดสอบทางการศึกษา
ระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2555
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.2556 : 34 - 38)

จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบได้ว่าผลการประเมินอยู่ในระดับต้องปรับปรุงและจากการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน โดยประเมินผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สรุปภาพรวมผลการประเมินอยู่ในระดับต้องปรับปรุงและการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่ามีความบกพร่องในด้านวิชาการมากที่สุดจากทั้งหมด 4 ด้าน ซึ่งจากผลการประเมินดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ต้องได้รับการพัฒนา เนื่องจากการจัดการศึกษาในปัจจุบันถือเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงสภาพความสำเร็จ หรือล้มเหลวในการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอน ซึ่งมีหน้าที่ในการสอนและให้ความรู้แก่นักเรียน เห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งจำเป็น ต้องได้รับการพัฒนา และสร้าง

ความตระหนักให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานั้นจริง ๆ แล้วมีขอบข่ายงานที่กว้างขวาง กิจกรรมทุกชนิดที่เป็นงานวิชาการทั้งสิ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยในครั้งนี้คงเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ปรับปรุงมาตรฐานทางวิชาการแก่โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และถือเป็นการเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหา
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด
ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน
วิชาการ และขอบข่ายการบริหารงาน
วิชาการจากหน่วยงาน ผู้วิจัย ได้มุ่งศึกษา
สภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา
การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคามเขต 2 จำนวน 12 ด้าน ได้แก่
1.ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2.
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3.ด้าน
การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผล
การเรียนรู้ 4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5. ด้าน
การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6.
ด้านการนิเทศการศึกษา 7. ด้านการแนะ
แนว 8. ด้านการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 9.
ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง
ทางวิชาการ 10. ด้านการประสานความ
ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ
สถานศึกษาและ องค์กรอื่น 11. ด้านการ
ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล
ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถาน

ประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
12.ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ
การศึกษา

วิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ
ปัญหาการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) ชนิด 5 ระดับ
2. แบบสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้าง สัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา
และหัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษา ที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และต่ำ
3. แบบสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้าง สัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา
ของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best
Practices)ด้านงานวิชาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระยะที่ 1 ศึกษา สภาพ การ
บริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 มีวิธีดำเนินการแบ่ง
ออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1.1 ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการ
สัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้าง

โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร
สถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการ ใน
สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาด
ใหญ่ จำนวน 24 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการ
สัมภาษณ์มาสร้างเป็นข้อคำถามให้สอดคล้อง
กับสภาพการบริหาร งานวิชาการตามขอบข่าย
งานวิชาการอย่างแท้จริง

1.2 ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสอบถาม
โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

จากผู้บริหารสถานศึกษาและ
หัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก
ขนาดกลาง ขนาดใหญ่จำนวน 288 คน โดย
นำเอาผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
แบบมีโครงสร้าง ในขั้นตอนที่ 1 มาเป็น
ประเด็นในการตั้งคำถามเพื่อใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล

2. ระยะที่ 2 ศึกษาปัญหาการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 มีวิธีดำเนินการแบ่ง
ออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

2.1 ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการ
สัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้าง

โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร
สถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการ ใน

สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาด
ใหญ่ จำนวน 24 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการ
สัมภาษณ์มาสร้างเป็นข้อคำถามให้สอดคล้อง
กับปัญหาการบริหารงานวิชาการอย่างแท้จริง

2.2 ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสอบถาม
โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

จากผู้บริหารสถานศึกษาและ
หัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก
ขนาดกลาง ขนาดใหญ่จำนวน 288 คน โดย
นำเอาผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
แบบมีโครงสร้าง ในขั้นตอนที่ 1 มาเป็น
ประเด็นในการตั้งคำถามเพื่อใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล

3. ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหา
การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการสัมภาษณ์
สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best
Practice)โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้าง สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาใน
สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best
Practice)จำนวน 2 โรงเรียน เพื่อศึกษาและ
กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงาน
วิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต

3.2 ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จาก
การศึกษาในระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และการ
สัมภาษณ์ สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

(Best Practice) มาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็น
แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3.3 ขั้นตอนที่ 3 นำร่างแนวทางการ
แก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณา
เสนอแนะ และตรวจสอบในด้าน ความ
เหมาะสม และความเป็นไปได้ ประกอบด้วย
1. รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่ จำนวน 2 ท่าน 2.
ศึกษานิเทศก์จำนวน 1 ท่าน 3. ผู้บริหาร
สถานศึกษา จำนวน 2 ท่าน

3.4 ขั้นตอนที่ 4 นำข้อเสนอแนะจาก
ผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำคู่มือ
แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
และเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 16 คน
พิจารณาเสนอแนะเพื่อประเมินความเหมาะสม
และความสะดวกต่อการนำไปใช้ ประกอบด้วย
ประธานกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา กลุ่มที่ 1-16 จำนวน 16 คน

3.5 ขั้นตอนที่ 5 นำข้อเสนอแนะ
จากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขและ
จัดทำคู่มือแนวทางการแก้ปัญหาการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มหาสารคาม เขต 2 ฉบับสมบูรณ์เพื่อ
นำไปใช้ต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ
แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงาน
วิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2 มีดังนี้

1. สภาพ การการบริหารงาน
วิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 2.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ใน
ระดับ มาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 8
ด้าน และระดับน้อย 2 ด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ย
สูงที่สุดคือ ด้านการพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้ ($\bar{X} = 3.67$) รองลงมาคือด้านการ
วัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน
ผลการเรียน

($\bar{X} = 3.11$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ
ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 2.27$) และ
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในและมาตรฐานการศึกษา
($\bar{X} = 2.40$)

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง(

$\bar{X} = 2.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับน้อยจำนวน 3 ด้านและอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 9 ด้านด้านที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมาคือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.09$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านแนะแนวการศึกษา ($\bar{X} = 1.99$)

3. แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยยึดแนวทางตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้แก่ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาดูงานสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การดำเนินการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ผู้บริหารและคณะครูต้องมีการทำวิจัยอย่างน้อยปีละ 1 เรื่องและมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา อยู่เสมอ จัดให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกอย่างเพียงพอ มีการนิเทศภายในโดยผู้บริหารและคณะครูอย่างสม่ำเสมอ มีการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีการอบรมและส่งเสริมให้

ครูทำงานเป็นรูปธรรมและเป็นปัจจุบันเพื่อแก้ปัญหากระบวนการประกันคุณภาพภายใน และมีแผนงานการดำเนินโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาที่จะเน้นการให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนและผู้ปกครอง ผู้บริหารควรมีการเยี่ยมการสอนตามสภาพจริง

อภิปรายผล

การแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 จากแนวทางตามขั้นตอนของการวิจัยทำให้ได้แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ครอบคลุมภาระงานวิชาการทั้งหมดมี 12 ด้าน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6) การนิเทศการศึกษา 7) การแนะแนวการศึกษา 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 9) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 10) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 11) การส่งเสริม

และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล
ครอบครัว องค์กรหน่วยงานสถาน
ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
12) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ
การศึกษา ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่
หัวหน้าวิชาการในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ได้เห็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการ
และสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการ
ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาซึ่งแต่ละ
องค์ประกอบมีประเด็นสำคัญที่นำมา
อภิปรายได้ดังนี้

1.สภาพการการบริหารงาน
วิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ใน
ระดับ มาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 8
ด้าน และระดับน้อย 2 ด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ย
สูงที่สุดคือ ด้านการพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้ ($\bar{X} = 3.67$)รองลงมาคือด้านการ
วัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน
ผลการเรียน ($\bar{X} = 3.11$) ส่วนด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการนิเทศการศึกษา
($\bar{X} = 2.27$)และจากการที่ผู้วิจัยได้ลง
ภาคสนามเพื่อไปสัมภาษณ์แนวทางการ
บริหารวิชาการทั้ง 2 โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติ
ที่เป็นเลิศทางวิชาการ(BestPractice)พอ
สรุปได้ดังนี้ 1)โรงเรียนใช้หลักการ

บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ
ชุมชนทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้เสียเข้ามา
บทบาทกำกับติดตามการบริหารจัด
การศึกษาส่งผลให้ทั้ง 2 โรงเรียนมีคุณภาพ
การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของชาติ 2)มีการบูร
ณาการการเรียนการสอนใช้สื่อนวัตกรรมที่
ทันสมัยเหมาะสมกับยุคเทคโนโลยีนักเรียน
ทุกคนสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างมี
ประสิทธิภาพและ 3) การจัดการเรียนการ
สอนจะประสบผลสำเร็จได้นั้นจะต้อง
ประกอบด้วยเสาหลัก 3 ประการคือ “ครูดี
โรงเรียนดีชุมชนดี ” ตรงกับผลการศึกษา
ของวารสารณัอยุธยา(2552:88-89)ได้
ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข
ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
เอกชนในจังหวัดนครราชสีมาพบว่าสภาพ
การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมีการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมากปัญหาการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยภาพ
รวมอยู่ในระดับปานกลางด้านการ
เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง
และใหญ่พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงาน
วิชาการควรลดภาระงานด้านอื่นจัดอบรม
ประชุมปฏิบัติการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้
พร้อมทั้งให้ความรู้วิธีการนิเทศแบบตัวต่อ
ตัวและและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ

ไชโยโกฏี(2553:95-97)ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอสอยดาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจันทบุรีเขต 2 ปัญหาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางส่วนการจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 10ปีและประสบการณ์ในการสอนมากกว่า10ปีโดยรวมไม่แตกต่างกันด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 05แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการควรมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารครูและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานการจัดอบรมให้ความรู้ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและใช้นวัตกรรมที่หลากหลายจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาด้านวิชาการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาและศึกษาแหล่งเรียนรู้รวมถึงการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอนในเรื่องเทคนิคและวิธีการนิเทศและสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณถนอมจิตพงษ์(2553:105)ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนกรณีศึกษา : โรงเรียนกรุงเทพพิทยากรุงเทพมหานครพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการโดย

ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านสื่อการสอนด้านการวัดและประเมินผล ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียนด้านการนิเทศการสอนด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดคือด้านห้องสมุดปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมีปัญหาการปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุดด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลางคือด้านห้องสมุดส่วนด้านอื่นมีค่าเฉลี่ยระดับน้อยที่สุดสภาพการบริหารงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ควรมีการติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อประสิทธิผลของการวางแผนจัดทำหลักสูตรอย่างเป็นระบบสำหรับด้านห้องสมุดผู้บริหารควรให้ความสำคัญติดตามงานและปรับปรุงพัฒนาแก้ไขให้มีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพดีขึ้นเพื่อให้ปัญหาด้านห้องสมุดน้อยลง

2.ปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X} = 2.77$)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับน้อยจำนวน 3 ด้านและอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 9 ด้านด้านที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการพัฒนาระบบประกัน

คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมาคือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.09$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านแนะแนวการศึกษา ($\bar{X} = 1.99$) และจากการที่ผู้วิจัยได้ลงภาคสนามเพื่อไปสัมภาษณ์ปัญหาของการบริหารวิชาการ 2 โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศทางวิชาการ (Best Practice) พอสรุปได้ดังนี้ 1) โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถหาบุคลากรให้มีจำนวนเพียงพอแก่ความต้องการของท้องถิ่นได้ 2) เกี่ยวกับงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโรงเรียนและ 3) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งอาจเป็นเพราะว่าครุขาดกระบวนการในการวิจัยและการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายส่งผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรง ซึ่งการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาได้เปลี่ยนบทบาทครูจากการเป็นถ่ายทอดความรู้ด้านเดียวมาเป็นผู้คอยชี้แนะและสนับสนุนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยญาพงษ์ชัยธนีนาฏนสุนทรภักตร์พลมหาพันธ์ (2554:87-89) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต

2 พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลตามลำดับสำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านสื่อการเรียนการสอนควรเพิ่มงบประมาณและขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ โดยการระดมทุนหรือรับบริจาคด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ควรจัดอบรมหรือสัมมนาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาและจัดหาคู่มือรวมทั้งติดตามประเมินให้ความรู้ความเข้าใจทุกระยะด้านการจัดการเรียนการสอนควรมีการจัดอบรมให้แก่ครูสนับสนุนการไปศึกษาดูงานและเพิ่มสื่อการเรียนการสอนเข้าช่วยในการจัดการเรียนการสอน

3. ข้อสรุปจากการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านหนองดินดำ 2) โรงเรียนบ้านเขาวงกต ข้อสรุปที่ได้จากแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ประถมศึกษาผู้วิจัยนำเสนอในประเด็น
ต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 แนวทางการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษาทั้ง 2 แห่งซึ่งถือว่าผู้บริหาร
โรงเรียนที่ได้นำมาใช้เป็นกลยุทธ์หลักของ
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาคือการนำ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา
ได้แก่ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานผู้นำชุมชนองค์การบริหารส่วน
ตำบลหรือผู้มีอุปการคุณของโรงเรียนเข้ามา
มีส่วนร่วม ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนทั้งกระบวนการตั้งแต่การ
วางแผนพัฒนาการดำเนินงานการ
ประเมินผลการปฏิบัติงานตลอดจนการร่วม
ชื่นชมผลงานที่เกิดขึ้นทั้งนี้การให้ผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสีย(Stakeholder)ของโรงเรียน
ดังกล่าวเข้ามามีส่วนร่วมผู้บริหารต้องคำนึง
ความรู้ความสามารถความต้องการความ
สมัครใจของกลุ่มบุคคลดังกล่าวด้วย

ประเด็นที่ 2 การจัดหา
ทรัพยากรทางการศึกษานับเป็นอีกหนึ่ง
ภาระที่ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 แห่งให้
ความสำคัญเหมือนกันในการบริหารงาน
วิชาการทั้งนี้การจัดหาวัสดุอุปกรณ์
สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ผู้บริหารต้องคำนึง
ความสามารถในการหางบประมาณที่
เพียงพอต่อความต้องการก่อนนี้ผูกพันเกิน

ศักยภาพของตนเองอาจเป็นภาระที่หนัก
หน่วงและเกินความจำเป็น

4.แนวทางการแก้ปัญหาการ
บริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 ผู้บริหารควรเปิดใจ
กว้างมีวิสัยทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลงโดย
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมีวิสัยทัศน์
ในเรื่องการจัดการศึกษาตามแนว
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติสามารถ
แก้ปัญหาโดยใช้วิจรรย์ญาณความมีเหตุผล
และใช้วิธีปรึกษาหารือร่วมกับทีมงานที่
เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติซึ่งตรงกับ ภารกิจ
ของสถานศึกษาดังที่พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545มุ่งให้
กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้
สถานศึกษาให้มากที่สุด ทำให้สถานศึกษา
มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ
สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการ
เรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล
รวมถึงการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนา
คุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 1.1 ในการนำแนวทางการ
พัฒนาการบริหารงานวิชาการใน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาฯนี้ไปทดลองใช้กับ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานควรนำแนวทางนี้ไปใช้
ด้วย

1.2 หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง
และรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำแนวทางการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จากการวิจัยครั้งนี้ ไปศึกษารายละเอียด
และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงาน
วิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้ง
ต่อไป

2.1 ควรมีการนำแนวทางการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ไปประยุกต์สำหรับวิจัยเรื่องการบริหารงาน
ประมาณ การบริหารงานบุคคลและการ
บริหารงานบริหารทั่วไปในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา

2.2 ควรวิจัยศึกษาปัจจัยที่ส่งผล
ต่อความสำเร็จด้านการบริหารงานวิชาการ
โดยใช้แนวทางการแก้ปัญหาการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
โดยศึกษาจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่เป็น
ต้นแบบหรือแกนนำ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*
แนวทางการวัด และประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

- ชัยญาพงษ์ชัยธนีนาฏ ณ สุทรและภัทรพลมหานันท์.(2554). “ปัญหาและแนวทางแก้ไข การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรีเขตวารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 5(3):31-42.
- ทิพวรรณถนอมจิตพงษ์. (2553). สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน กรณีศึกษา :โรงเรียนกรุงเทพพิทยาศาสตร์ กรุงเทพมหานคร.การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปรียาพรวงศ์อนุตรโรจน์.(2535). การบริหารงานวิชาการ.กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, รุ่งแก้วแดง.(2546). โรงเรียนนิตินุคคณ.กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วารสารธนบุรี.(2552).การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครราชสีมา:มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครราชสีมา.
- วิโรจน์ สารรัตน์.(2548).โรงเรียนการบริหารสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้.กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สมใจไชโยโกฏ.(2553).ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานวิทยานิพนธ์ กศ.ม.ชลบุรี :มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. (2556).รายงานผล NT การประเมิน คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2555. มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.
- _____.(2556).รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน.มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.
- Hoy, W.K. and C.G. Miskel. (2001). *Educational Administration*. 6th ed. New York : McGraw-Hills Companies.